

יבול וחלין – שמא נאמר שמצויה עליו להוציא את הגידין ועכמתות
מן הבמה, ויעלה רך את הבשר לגבי מופת, תלמוד לומד – אך
מלמדנו הכתוב ואומר יקרא א ט' ה'חטיר הבחן את הכל', שאפלו
עכמתות וגידיים נקטרים. קא כייד יתקן הדבר, הרוי לבארה יש
סתירה בין הפסוקים, אלאvr כר הוא הדין, בשון מהופרין בגוף הבמה
יעלו עמה על המובה, אבל אם פירשׂו ימנה, אפלו אם הן כבר
בראש המובה, ירדן.

הגמרא מבירתה מי הוא התנא הסובר שעכמתות וגידיים שפירשו ירדה
מן תגא דשמעת ליה – מי הוא התנא ששםעת דאמר שם פירשו
העכמתות וגידיים מבשר הבמה, אפלו אם עלו על המובה ירדן,
רב הייא – רבי הוא התנא הסובר כן. דתגיא בבריתא, נאמר בכתב
(שם) ווחקтир הבחן את הכל' המובה, ומקרווא וה' יש לרבות אף

את העכמתות והגידין ותכלים ותשלפים, שאפו הם נקטרים על
המובה, אפלו אם פירשו מגוף הבמה, יש להקטרים בפני עצם.
ואלא מה אינו מקיים – כיצד ניתן לקים את דבר הכתוב ובביס כי
יעשית עולותך תבש ותרכם, שממנו משמעו שרך בשוד ודם עלים
על המובה. אלא כוונת הכתוב כרי היא, לומד לך, עבורי עוזה –

אבייר עללה שתעכלו ופקעו מעל המובה אהה מחויר למובה, ואי
אהה מזויר על המובה עיבורי גידין ועכמתות שתעכלו ופקעו מן המובה נודג רך
בלומר, שדין החזרת אבירים שתעכלו ופקעו מען המובה נודג אף בגין
בשר ודם ולא בגיןם ועכמתות, אך עצם דין הקטרה נודג בגין
ועכמתות. אלו דברי חכמים.

רב אומר, כתוב אחד אומר יקרא א ט' ו'חטיר הבחן את הכל'
המובה, ובכתוב אחד אומר ריבת הכתוב אף שעכמתות וגידיים להקטרה על
המובה, וכתוב אחד אומר ורבים ורבים ב כ' י夷' עולותיך ה'בש
ותרכם, ומקרווא וה' מיט' שאין לעלות על המובה אלא בשוד ודם, קא
בצד יש ליישב את הסתירה בין המקרווא. אלא כל זמן שהעכמתות
והגידים מהופרין בגוף הבמה, יעלו עמה על גבי המובה, אבל אם
פירשו ימנה, אפלו אם הן כבר בראש המובה, ירדן.
שנינו במסנה: פירשו לא צילו [וכו].

הגמרא מבירתה באיה אופן נאמר הדין בבריתא שעכמתות וגידיים
שפירשו ירדה: אמר רביו זירא, לא שננו בבריתא שעכמתות וגידיים
שפירשו מן הבשר ונפלו לצד חוץ, ונתרחקו מן המערה,
אבל אם פירשו בLEFT פצעלה – לצד פנים, ונתרקרו אל המערה,
ירדו מן המובה, משום דקרובי הוא דאקריבו לעובול – נתקרבו יותר
להתעלב על האש שבmoboth, ואין בכך פרישות אלא קירבה.

שנינו בבריתא, שלדרבי חכמים יש לדבota מן המקרווא ו'חטיר הבחן
את הכל' המובה' עכמתות וגידיין קרנים וטלפים, אפלו פירשׂו.

הגמרא מבירתה באיה אופן אמרו חכמים זאיפלו פירשו: אמר רבת,
הבי קאמרא, לא שננו חכמים בבריתא שיש להעלות שעכמתות וגידיים
ולהקטרים על המובה אפלו אם פירשו, אלא באומן שפירשו לאחר
וירקה, שבשתה הדם היו מהוברים בבשה, ולפיכך נתפרקשו
עמו להקטרים על המובה, אפלו אם פירשו לאחר מן קודם זיריך, שבשתה חורקה
על המובה, אבל אם פירשו מן הבשר קודם זיריך, לא צערין להחוירם, לא יתיר –
לא היו ראיים למובה, אהאי וירקה ושידרתוין – באח הוריקה
והתריהם לגבור, שמאחר שלא היה מהוברים עם הבשר לא חל
עליהם שם קרבן כמותה, ומוטר אפלו לטעביד מיניהם קתא דסבכני
– לעשות מהם קת (די) לסקין, וממיילא פשוט הדבר שאין להחולות
על המובה, לפי שאין בהם עוד קדושה.

הגמרא מבירתה את שיטתו של רב: סבר לה – רבה סובר, כי הא
דאמר – כמו הדרן שאמר רבוי זחנן משום רבוי ישמעאל, נאמר
בכתוב (יקא זח) לו זיריך בקרבן עוליה, ונאמר בכתוב (שמז) לו ותיה'
בקרבן אש, ולפיכך נלמד דין עוליה מרדין اسم בגזירה שוה, מה –
בשם קרבן אש עכמתות מופרין לכהנים בהנאה, אף עוליה
עכמתותה מופרין לכהנים בהנאה.

אונורת הגמרא: מופני – ציריך לומר שגזירה שוה זו מופנית היא,
דיהינו, שאחד מן המקרואות מיותר לדרשה, דאי לא מאופני – שאם
אין היא מופנית, אלא שני המקרואות נצרכים, אי אפשר ללמידה גזירה

שווה זו, ממש שכלל הוא בידינו שגזירה שוה שאינה מופנית ניתן
להקשوت עלייה פירכא, ובאן איבא לימייך – אפשר לפרק
ולהקשות, כיצד לומדים דין עוליה מדין אש, מה לאש שדרינו כל
מן העוליה, שבון בשרו מותך באכילה, ולפיכך אף עצמותיו מותרים
בנהנאה להכנים, אבל עוליה החמורה שאין בה היתר אכילה, אלא
כולה מוקטרת כליל, יתכן לומר שאף עצמותיה אסורות בהנאה.
מבארת הגמרא: אכן גזירה שוה זו מופנית היא, לפי שהtabot' לו'
ויתיה' שנכתבו אצל קרבן עוליה, יתראי בטיב – מיתורות חן, שהרי
יבכל היה הכתוב לומר עור' העוליה אשר הקריב להן, ומהודו והוצרך
הכתוב להושך כליל, ולפיכך יש לדודוש tabot' אלו לגזירה שוה,
ואין להקשوت עלייה פירכות כליל.
הגמרה מוסיפה על דין רבה מביריתא: מטיב – הקשה רב ארא
בר אהבה, שנינו בבריתא, עצמות של קדושים הנאכלים, בגין חטא
ואשם, לפני וירקה מועלין בהן, לפי שעדרין אין בהם היתר להכנים,
ואילו לאחר וירקה אין מועלין בהן מועלם, לפי
הבשר בירקה הדם. ועכמתות של קרבן עוליה מועלן בהן לעולם, לפי
שאין הבשר ניתר לעולם, אלא הוא מוקטר על גבי המובה. משמעו
מדברי הבריתא, שלulos אין היתר שעכמתות עוליה, ואפלו אם
פירשו מהובשר קודם וירקה, ושלא בדברי רבה הסובר שאם פירשו
העכמתות מן הבשר קודם וירקה והmortorot' בנהנאה אחר וירקה.
מתרצת הגמרא: אם – יש לפרש את דברי הבריתא באופן כזה,
ועכמתות של עוליה, אם פירשו מן הבשר לפני וירקה אין מועלין
בהן, אבל אם פירשׂ מן הבשר לאחר וירקה, מועלין בהן לעולם,
וכרברי רבה.
הגמרה מביאה את דעת רב אלעזר החולק על רבה: ופליגא דרבי
אלעזר – מצינו לרבי אלעזר שהחולק על דין רבה, דאמר רבוי
אלעזר, עצמות עוליה שפירשו לפני וירקה, מועלין בהן מועלם,
ועכמתות שפירשו לאחר וירקה, לא נהנין ולא מועלין – אסורים הם
בנהנאה מרבי חכמים, אך אין בהם אישור תורה, ולפיכך הנהנה מהם
לא מעלה. נמצא שנחלק רב אלעזר על דברי רבה בשני עניינים.
האחד, שלדרבי רבה עצמות עוליה שפירשו קודם וירקה אין בהם
מעיליה אלא עד שעת זירקה, ואילו לרבי אלעזר מועלם בהם
לעולם. והשני, שלדרבי רבה עצמות שפירשו אחר זירקה יש
מעיליה, ולדרבי רבוי אלעזר אין אסורים אלא מדרבנן, ולפיכך אין
בهم מעיליה.

משנה

משנה זו עוסקת בשני עניינים, האחד, בדיון של קרבנות פסלים או
עצמות וגידיים שהיו על גבי המובה ונופלו מהם, אם יש לשוב
ולהעלותם עליו או לא. והשני, בקידוש הכבש וכלי שרחת לפטולין.
ובכלן – כל אלו הפסולים שדינם שאם עלו על המובה לא יריד, וכן
עצמות וגידיים המוחברים בבשר שדינם לעלות על המובה יריד עם
בשר הבמה, שפקעו מעל גבי המובה – שעלו מתחילה על המובה
ולאחר מכן ניטזו מן המובה, לא יתיר – אין עריך להחוירם, לא יתיר –
ובן גנולת של עצי המערה שפקעה מעל גבי המובה, לא יתיר להחויר.
אין עריך להחויר.
איברים של קרבנות בשרים, שモתר להקטרים במשר כל הלילה,
שפפקעו מעל גבי המובה, אם קודם חצ'ות הלילה פקעה, יחויר אותו
למנוחה, ומועלין בהן – ולפיכך יש אישור מעיליה להנאה מהם, שהרי
עדין ראיים הם למובה. אבל אם פקעו מן המובה לאחר חצ'ות
הלילה, לא יתיר אותו, ולפיכך אין מועלין בהן.
בשם שחמוץ מקרש את הראי לו לעניין קר שם עלה לא יריד,
בקה תבש של המובה מקדש אף הוא את הפסולים שעלו עלי, שלא
ירדו. בשם שחמוץ והבש מקדשין את הראי להן, בק' תבלים –
כלי השרת, מקרשין את מה שבתוכם.

נרא

הגמרא מבירתה באיה אופן אמרה המשנה שדין האבירים שפקעו
המשר בעמוד קלה

המשך ביאור נמס' זבחים ליום שישי עמ' א

תלי בחצאות הלילה: **הַבִּי דָמֵי** – באיזה אופן עוסקת המשנה, אי דאות בהו מטש – אם באיברים שעדרין יש בהם מוש, בולם, שלא נתעכלו לגמרי, אם כן אפילו אם פקוו מן המזבח לאחר **חצאות נמי** – גם אין להשיבות על גבי המזבח, שהרי עדין לא נשלמה מצוותם. – גם אין יש להשיבות על גבי המזבח, שהרי עדין לא נשלמה מצוותם. **וְאֵדֶלֶת בָּהוּ מְטַש** – ואם עוסקת המשנה באיברים שאין בהם

6 ממש, דהיינו שכבר נשרפו לגמרי, אם כן אפילו אם פקוו מן המזבח
7 **כוֹרֵם חֲצֹת נָמֵי לֹא** – גם אין להשיבות על המזבח, שהרי כבר
8 נעשית מצוותם. **מִשְׁבַּת הַגָּמָרָא: לֹא צְרִיכָא** – לא אמר התנא שדין
9 האיברים תלוי בחצאות הלילה, אלא

לסוף האשמורה הראשונה, הרי עדין לא הגע חזוות הלילה שהוא החומר הרואין מן התורה לתרומות הדשן. (ו^ויבר^י מאחרן^ו) מתרצת הגמרא: (אלא) אמר רבי יוחנן, מפשטע שגאנטר במרקא יהוא העללה על מוקקה על המובחן כל הלילה, וכו' איני יורץ מעתה תלמוד לומדר – מה מלמדנו הכתוב באומרו' עד בקר', אלא בהכרח אין הוא מלמדנו וזה דין הקטנה אלא דין הרמה, נבר ייש לדורש המקרא עד בוקר, והרים, דהינו, קודם הבוקר רשאי אתה להרים את הדשן, וכונת הכתוב בך דיין, בגין לךך של לילך, כלום, בוקרו של ליל' הוא עלות השחר, ובא הפסוק למד שיש להקרים את תרומות הדשן לבוקר אחר קודם עלות השחר, ולא קבוע זמן אימתי הוא בוקר זה, ועל כן הרשות כדי חכמים לקבוע את זמן תרומות הדשן לפי הצורך שבאותה העת. הילך – ולפיכך, כל יומא מקורות הנבר סני – בכל יום די בך שיקדימו את תרומות הדשן לנוון – קריית התרגנוול, וביום הבפורים, משום הייש א דבוחן גודל – מאוחר שככל עבדות היום מוטלת על הכהן הגדול יש לדאגן שלא יחולש מחמת הצום, ולפיכך והוא מקידמים את תרומות הדשן מתחזות הילילה, וברגילים, דנפישו' קרבנות – שהקרבות מרבבים, דקרכמי אָהוּ שְׁרָאֵל, ושדו' ישראאל מקידמים בשחר להביא את קרבנותזהם, והԶצ'ות ואילך נעשו האבירים כמעובלים ונגמרת מזוחות, ומעהה אין בהם עוד מצות הקטנה, אלא מעתות הרמת הדשן.

הגמרא מiska על דברי רב מושנה: מתייב (הקשה) רב בנהן, שנינו במסכת יומיא (כ), בכל יום היה בון תזרם את הדשן מאשׁמָרָת הימובט, מקורות הנבר – משעה שקרה התרגנוול, או בזמן הספקה לו מלפניו [א] מאחריו, ככליר, או מעת זמן קודם קריית התרגנוול או מעט מוקדם לאחריו. וביום הבפורים היה מקדים עוד ותרום באשׁמָרָת הילילה, וברגילים היה מזוחה הראשונה של הילילה, והאשׁמָרָת השער שליש הילילה.

ועתה מפרש רב כהנא את הקושיא מדברי המשנה על רב: ואילך רעדך – ואם עולה על דעתך לומר, שמִחְצֹת הילילה הוא זמן הרמת הדשן מאַנְדָּרִיתָא, משום שבר עיר מזוחה את תרומות הדשן ברגילים אמראים אימוי נחשבים הם כמעובלים. רביה אמר

בשְׁרִירִי – באבירים קשים, שכבר שלטה בהם האש להקשותם וליבשם, אך עדין לא געשה פה, אבל אמרה המשנה שדין תלוי בחוץ הלילה, שאם פקעו קודם חזוות ישיבם, ואם פקעו לאחר חזוות לא ישיבם. הגמרא מבירתה מניין יודעים שרינים של האבירים שנתקשו תלוי בחוץ הלילה: **מנא חני מילץ** – מהיכן למדנו שמצוות הלילה נידונים האבירים כמעובלים, ואין צורך להסביר על המזוחה אם פקעו. מבארת הגמרא: אמר רב, יש למדור דין והMASTER/ המקראות. שהרי בתוב' – ומרקא א' אחד אומר 'כל הלילה והבקטר', כלומר, נאמר (יקרא ז') על מוקקה על המזוחה כל הלילה עד הבקטר, ומוקרא זה יש למדור שניין להקтир אבירים כל הלילה, ובתוב' אחד אומר 'כל הלילה והרכס', כלומר, נאמר בפסק שלחהורי ז' והרכס את הדשן אשר תאכל האש, ומוקרא זה יש למדור שניין נידונו את תרומות הדשן כל הלילה. הא ביצד יתכן הדבר זה, הרי אם לתרום תרומה והשין כל הלילה, שכן עידיין לא גמורה מזוחה הלילה והא מן הקטנה אינו וכן הרמה, שכן חלק את הלילה לשני חקלים, חציו למקטרת וחציו לרמה. דהינו, עד חזוות הלילה הוא זמן הקטנה האבירים, ובאותו זמן אין אין תורמים את הדשן, ומהזוחה ואילך נעשו האבירים כמעובלים ונגמרה מזוחות, ומעהה אין בהם עוד מצות הקטנה, אלא מעתות הרמת הדשן.

הגמרא מiska על דברי רב מושנה: מתייב (הקשה) רב בנהן, שנינו במסכת יומיא (כ), בכל יום היה בון תזרם את הדשן מאשׁמָרָת הימובט, מקורות הנבר – משעה שקרה התרגנוול, או בזמן הספקה לו מלפניו [א] מאחריו, ככליר, או מעת זמן קודם קריית התרגנוול או מעט מוקדם לאחריו. וביום הבפורים היה מקדים עוד ותרום באשׁמָרָת הילילה, וברגילים היה מזוחה הראשונה של הילילה, והאשׁמָרָת השער שליש הילילה.

ועתה מפרש רב כהנא את הקושיא מדברי המשנה על רב: ואילך רעדך – ואם עולה על דעתך לומר, שמִחְצֹת הילילה הוא זמן הרמת הדשן מאַנְדָּרִיתָא, משום שבר עיר מזוחה את תרומות הדשן ברגילים אמראים אימוי נחשבים הם כמעובלים. רביה אמר

המשר ביאור למס' זבחים ליום חמישי עמי' ב

динו של עולא על הסיפא, דהינו על המשנה להלן, העצמות והגידין ותקרנים והטפלים – ציפורניים, בפ' שְׁמַחוֹתְּרִין הם שמצוירין הם בגוף הגוף מהעומדה, אבל אם קרשו מן בשර הגוף מהרתו קודם שעלה על המזוחה, לא עילו, ואך אם כבר עלו על המזוחה ירידו. ועל כך אמר עולא, לא שננו חכמים דין זה שעצמות שפירשו אף אם עלו על המזוחה ירידו, אלא באופן שודין לא משלחה בון האור – לא שלטה בהם האש בשהייו על המזוחה, אבל אם כבר משלחה בון האור לא ירידו מעל המזוחה, ואפילו אם ירידו ישבו ויעילו.

הגמרא מבארת את חילוק שיש בין שתי השיטות: מאן המתני אפיקא – רב כהנא מסורא שזו את דין של עולא על הסיפא העוטקת בעובטים נגידים שאינם ראויים להקטנה, סבור שבל שבען ארישא – קל וחומר שיש לומר דין זין וזה אף על הרישא העוסקת באבירי עולה והזדרים, שהוא ראויים להקטנה אם לא נפסלה שמוועילה אש המזוחה לקדש שוגם אם ירידו יעל. ומאן דרמי ארישא – אך רב מרוי' שזו את דין של עולא על הרישא, אבל אפיקא לא בוני הקטנה נגינה – אבל בסיפא יסביר שאין אמורים דין זה, אלא אפילו אם שלטה האש בעצמות וגידים אם ירידו מן המזוחה לא יעילו, לפי שאינם בכלל דין הקטנות הקרבן, ועל כן לא מועילה האש לקדשם.

משנה
משנה זו ממשיכה לעסוק בדין העולים על המזוחה, אלו מהם אם על ירידו, ואלו מהם לא ירידו.
ואילו הם שאף אם עלו על המזוחה ירידו, אף על פי שכשרים הם, לפי

שאינם ראויים למזוחה. **בשר קרעשי קרעשים ובשר קרעשים קלים,** ומזוחר – והנשאר ממנהה העופר ושתוי הלחם ולחם הפנים, ושורי מגוזה – וכן הנטור מן המזוחה. שככל אלו נאכלים ואינם נקטרים על המזוחה. **ותקרטנות שטלתת על המזוחה אמרת היליל הוה זיין רעדך לא ראייה להקטנה עליי,** אלא על מזוחה הפנימי. עתמה מפרש המשנה את דין המזוחה להבמה: **הצמר שבראש'** הבהירושים ו**שנדי שבוקן תישם של עלה,** והעצמות והגידין, והקרנים והטפלים – ציפורניים, כל אלו בומן **שהם מזוחרים בגוף** התבבשיהם יועל עמה על המזוחה, **שנאמר (יקרא א' ט') הקטניר הפהן א' חבל המזוחה עילו** מהרתו, שיש להקטניר את כל המזוחה, אבל אם קדרשו מן המזוחה, לא יעלו על המזוחה, לפי **שנאמר** (דברים יב' כ') **'יעשיות עולותיך הבשר ותדם,** ויש למדור מכך שאין מקריבים אלא את הבשר והדם בלבד.

ג' נרא

הגמרא מביאה בריתא המפרשת את דין המזוחה להבמה: **תנו רבנן** בבריתא, נאמר (יקרא א' ט') **זהקטניר הפהן א' חבל המזוחה,** ומabitat 'הכל' יש למדור לרבנות את העצמות והגידים והקרנים והטפלים המזוחרים בגוף הגוף, שעלו עמה למזוחה. מבארת הבריתא, בזול – שמא נאמר שאפקלו אם קדרשו מן המזוחה יעלו על המזוחה, **עולותיך הבשר ותדם,** שאין להקטניר אלא את הבשר והדם בלבד. ממשיכה הבריתא ומבררת, **אי בשר זעם –** אם ציוויתו התורה להקטניר רק את הבשר והדם,